

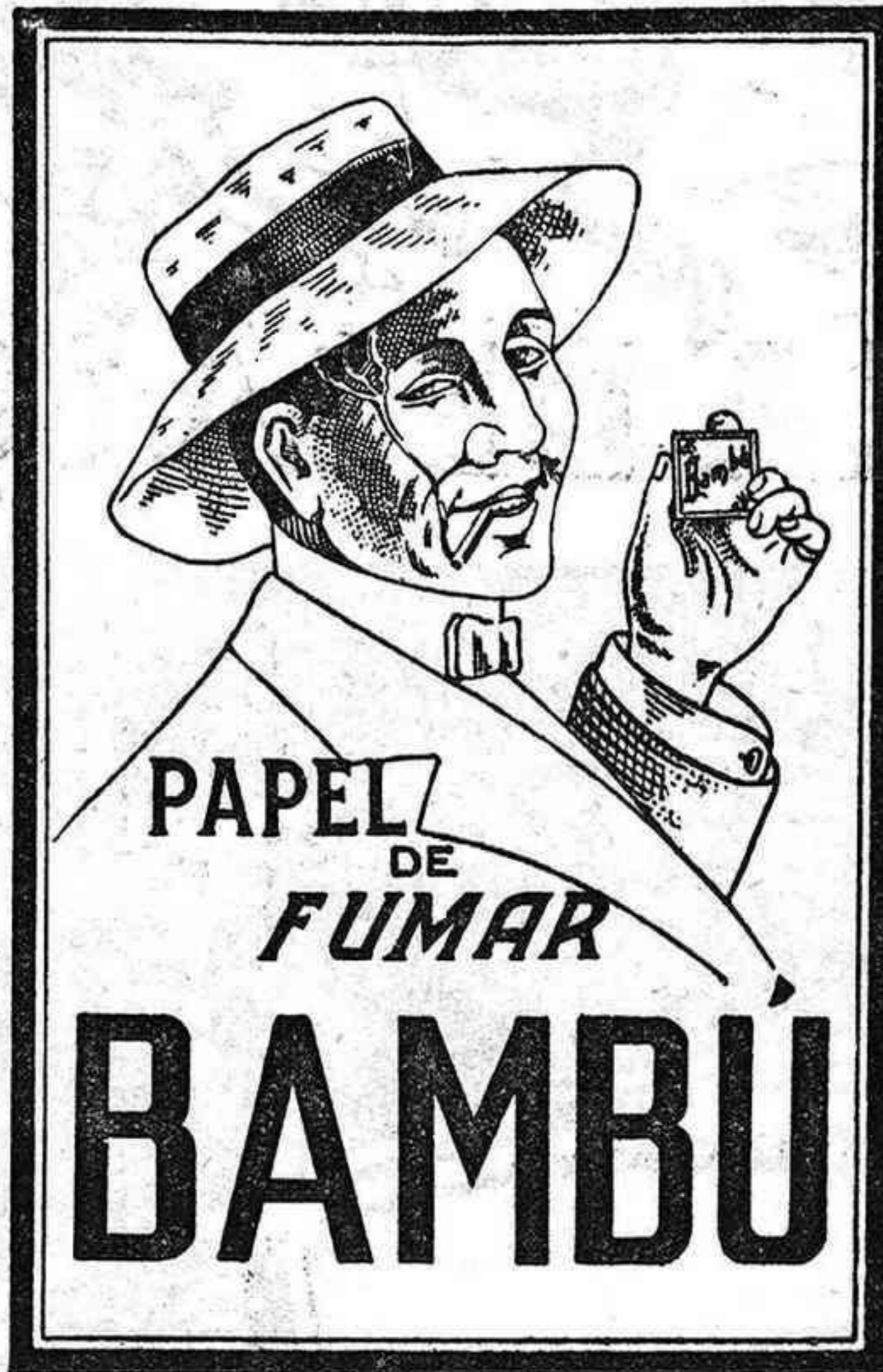
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERTANEN A L'ARXIU DE L'ATENEU BARCELONÉS

Fontanals

L'ordre públic a Catalunya, tal com el volem.

VIES URINARIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinaries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítils prostatitis, orquitis cistitis, gota militar*, etc. de l'home, *vulvitis, vaginitis, metritis, uretritis, cistitis, anexitis, fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que

necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes, herpes, úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions, escrofuloses, eritemes, acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, florncos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc.; restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes, espermatorrea*, (pèrdues seminals), *cansament mental, pèrdua de la memòria, mal de cap, debilitat muscular, fatiga corporal, tremolors, palpitations, trastorns nerviosos, de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es gaureixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap cda), per a reobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. — Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquex a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebbran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrotllament, tractament i guariment de dites malalties.

FEROXYL
Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt efecàs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fòsfurs, ni cantàrides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratori Farmacològics del Dr. W. Dufrem
Alt de Sant Pere, 50 - B A R C E L O N A - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fors de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Política i Govern

«NOSALTRES governem pels nostres»—, ens ha dit una personalitat de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Ben bé, no hem sabut què vol dir aquesta personalitat de l'Esquerra Republicana amb això de «nosaltres governem pels nostres»—.

«¿Governar pels nostres»—significa governar amb la vista posada en els electors i cercant conservar-los? ¿Vol dir passar el temps estirant i arronsant bruïjats en el camí del governar per les eleccions més o menys properes? Vol dir governar, afavorint els uns contra els altres?

Si cerquem, per a orientar-nos les característiques que ha tingut el governar de les Esquerres, trobarem en primer terme, que els governants han governat per ells. La característica primera de l'actuació governamental esquerrana ha estat un repartiment, feixuguíssim i ben productiu, de càrrecs quintuplicats i sextuplicats.

Els únics afavorits per aquesta primera característica és indubtable que han estat els qui governen. Han governat, doncs, a favor propi.

La segona característica es pot dir, gairebé, que dona el mateix resultat.

Durant aquests dos anys de Govern d'Esquerres republicanes s'ha fet visible una política fosca, i de cos a cos, que no ha pogut tenir altra finalitat que conservar el càrrec al qual s'havia ascendit o pescar-ne un altre. No hem tingut govern. De semblant lluitar egoïsta se'n diu fer política, política que beneficia únicament i exclusivament els que la fan.

La tercera característica del Govern esquerrà ha estat un fluctuar seguit. L'Esquerra Republicana tenia un programa que podia guiar-la. Però rera el programa d'Esquerra hi havia electors que anaven del centre fins a la reforma urgent de la llei agrària. L'Esquerra, per dictar lleis, no ha esguardat el seu programa, ha tingut present un sector i un altre sector, sospesant els que li podien fugir, fent càlculs de ma-

jories. Tampoc en aquest cas han servit el governar esquerrà. S'han passat el temps cabalejant i preparant-se una continuació. Una continuació d'idealitat? No! Una continuació personal, un «quedem-nos, que ens hi trobem bé», més declarat que els valors que es certifiquen.

Els que tenen un sentit realista del Govern, diuen que governar és adaptar-se a les circumstàncies i sortejar els obstacles. Nosaltres diríem que governar és fer entrar les circumstàncies dintre un programa i anar avant, cercant que els conflictes tinguin solució.

Conflicte que no es resol és conflicte que perdura. En els temps de la Dictadura els conflictes es suprimien, ofegant-los. En els temps de l'Esquerra Republicana s'han capejat, deixant-los passar. Tant el qui governa com a dictador com el qui governa com a passadies, governa per ell. Ni per al seus no governa, quan no s'entengui per seus, ell, el governant, i exclusivament ell, dels quals és la única representació.

Tampoc fer política, en el dolent sentit del mot, és governar. Qui fa política,—es a dir, el que, equivocadament, s'entén per fer política—, no governa; s'apuntala en el lloc i, en apuntalar-se en el lloc, és inútil que digui que «governa per als seus»; tothom veurà que ocupa un lloc de govern en benefici propi.

Qui governa ha de governar per a tots, inspirant les lleis, inspirant els actes, cercant solucions en l'ideari del partit, que s'ha de creure que és l'ideari de la majoria quan és la majoria la qui dóna la seva representació en el sufragi.

El Govern actual d'Esquerra Republicana de Catalunya havia d'ésser un govern d'esquerres i no una politiqueria d'uns senyors que van del cavernicolisme a la demagògia, motejant-se d'esquerrans i fent malbé tot un ideari d'Esquerres.

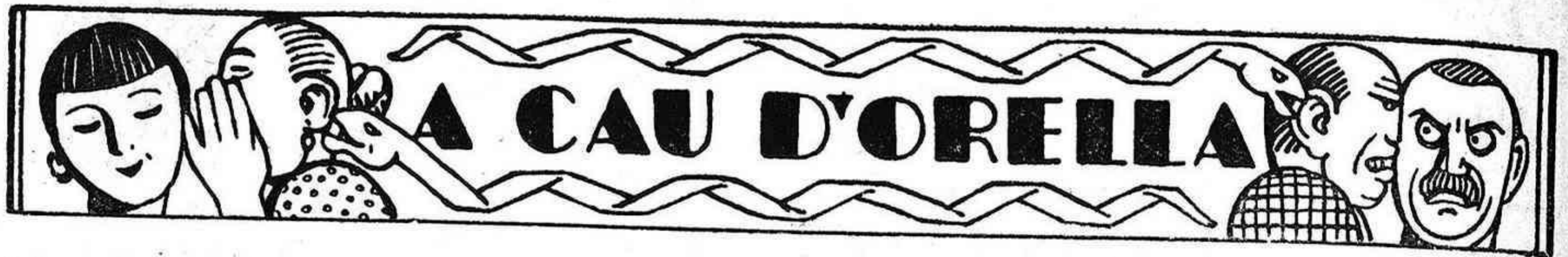
Com que aquests senyors han fet política per ells, ni han governat per als seus—entre els quals ens comptem—, ni han governat per a tots. Han politiquejat, en benefici propi, una hora i un altra.

I així han pogut creure que feien govern, sostenint-se. I així hem pogut creure que feien govern posant-se jaqué i capell de vuit reflexes i assistint representativament a totes les moxigangues de la politiqueria.

Mentrestant l'autèntic govern esquerrà que s'havia de fer, ha estat substituït per una beneficosa política dita d'esquerres. L'autoritat ha quedat enlaire i el governar, com és lògic, també.

Tot ha estat de façana enfora en aquesta primera etapa d'Estatut i de bandera d'Esquerres Republicanes catalanes...

Resultats? El capítol dels resultats s'està escrivint ara.

UNA COSA ES PARLAR I ALTRA...

El senyor Vilalta dóna conferències públiques.

Ara ens explica el que ha de fer l'Esquerra Republicana de Catalunya en les més o menys properes eleccions municipals.

—«L'Esquerra Republicana ha de procurar integrar la seva candidatura amb els seus millors elements. L'Ajuntament de Barcelo-

na ha estat el fossar de tots els partits polítics. L'Esquerra ha d'evitar infiltracions entre els seus regidors que la desprestigiïn i la facin fracassar».

Donem la nostra conformitat a les prèdiques del senyor Vilalta. Pel nostre compte hi afegim, però, que el primer que ha d'evitar l'Esquerra és posar a l'Ajuntament regidors que s'assemblin a aquest ascètic predicador i conferenciant.

El primer acte visible del senyor

Vilalta a l'Ajuntament de Barcelona fou fer-se nomenar advocat dels abastidors de fruites i verdures.

El que no vol dir que prediqui ara!

«SOC UNA IL·LUSTRE PERSONALITAT».

El doctor Trabal era un professor de Cultura física del nostre Ajuntament. El doctor Trabal no anava a treballar i cobrava.

Un Cap de Negociat de Cultura va cridar el doctor Trabal a l'oïda.

—«Vostè no em coneix, quan em parla així»—s'assegura que va dir el doctor Trabal al Cap de Negociat—«Sóc una il·lustre personalitat de l'Esquerra Republicana de Catalunya»—.

El Cap de Negociat, per tota resposta, estengué la dimissió del doctor Trabal preguntant-li que la signés. El doctor Trabal rient, plegà el paper de la dimissió i se'l ficà a la butxaca.

¿Quin motius hi ha hagut després que hagin obligat el funcionari municipal doctor Trabal a presentar la dimissió del seu càrrec?...

Alguns diuen l'apropament de les eleccions, que no vol escàndol.

Sigui com sigui el doctor Trabal, malgrat «ésser una il·lustre personalitat» de l'Esquerra Republicana de Catalunya, ja fa uns deu dies que ha perdut aquest «enxuf» i que ja no cobra el qui no treballa.

VIATGE A MADRID EN SLEEPING

En el tren viatgen Diputats i un Ministre que van a Madrid.

També hi viatja un matrimoni. Ella en plena joventut i molt espiritual. Ell ja un xic vell i més bregat en viatges.

En l'sleeping de l'express, se sent

—¿Que no té calor, senyor Pepet?

—No li puc dir perquè avui no he mirat el baròmetre:

una gran cridadissa. Els polítics es mig barallen.

—«Què passa?» — pregunta la senyora al seu espòs—«què tenen?»

—«Paraules gruixudes» — fa ell arronsant les espatlles.

—«Treu-ne les paraules gruixudes i explica'm què escateixen» — insisteix la muller.

—«Si en treus les paraules gruixudes del que diuen no en resten res» — fa ell encenent flemàtic una cigarreta.

EL DOCTOR ALOMAR, ESTRATEG DOLENT

En la passada sessió municipal vàrem oir aquests comentaris.

Fan referència a l'incident Alomar-Vàchier.

El senyor Vàchier havia repetit unes vint vegades: «Us ensenyaré d'ésser regidors!» quan el senyor Alomar li va cridar: «que el tanquin d'una vegada!»

Els comentaris fan referència a l'ordre imperativa del doctor Alomar i a la seva manca d'estratègia.

—«Un boig—deia el comentarista—, mai s'arriba a tancar així. Als boigs se'ls ha d'enganyar, portant-los al manicomi de mica en mica. Ordenant que tanquin el senyor Vàchier imperativament, no en traurà res. El que hauria de procurar és enganyar-lo i no cridar fins que hagués pogut passar-se el forrellat».

—«Ves les sessions municipals quina mena de comentaris sugereixen—feia un altre.

AVUI, PER FI...

Avui, per fi, hem trobat en la secció que C. A. Jordana fa diàriament a «L'Opinió» una nota on no es parla d'algun papagús.

DONYA URRACA PESSIMISTA

Hem llegit un article gemegós de la cavernícola donya Urraca.

Donya Urraca es troba sola, aïllada i és pessimista. Tem el caos anarco-comunista que s'ha de fer amo de la pàtria.

Sabeu el pessimisme de donya Urraca de què li ve? La classe conservadora no li envia diners. Ella vol fer propaganda monàrquico-religiosa i no té «plata», com diuen els americans.

I la Providència?—de què serveix en aquests casos, donya Urraca?

Són els diners els que poden evitar tots els malastres que ens vaticina la sola, l'aïllada i la pessimista donya Urraca, sempre els diners!

Fins donya Urraca ens porta el convenciment que avui, com abans, és el vedell d'or qui presideix la dansa.

EL SENYOR COMES AL NORD D'EUROPA.

—«Què ha anat a fer el senyor Comes al Nord d'Europa?»

—«A estudiar Municipis?» — pregunta un ingenu.

—«A estudiar fondes!» — contesta un barrilaire, que coneix molt les aficions de tan il·lustre i ben fumat senyor.

ESTIGUEU TRANQUILS

Estigueu tranquils, que tot s'arreglarà...

Anirem d'allò més bé...

Les autoritats prendran mides...

Amb l'autoritat no s'hi juga...

L'altre dia (el dimarts), es varen reunir les autoritats, i a la una, se n'anaren a endrapar al restaurant de la torre de Jaume I, per acabar d'arrodonir la seva panxa (vull dir la conversa).

L'Ametlla, diuen que deia:

—No comprenc perquè hi ha gent malvada que posi bombes, quan hi ha restaurants on es menja tan bé. Hauré de prendre una decisió...

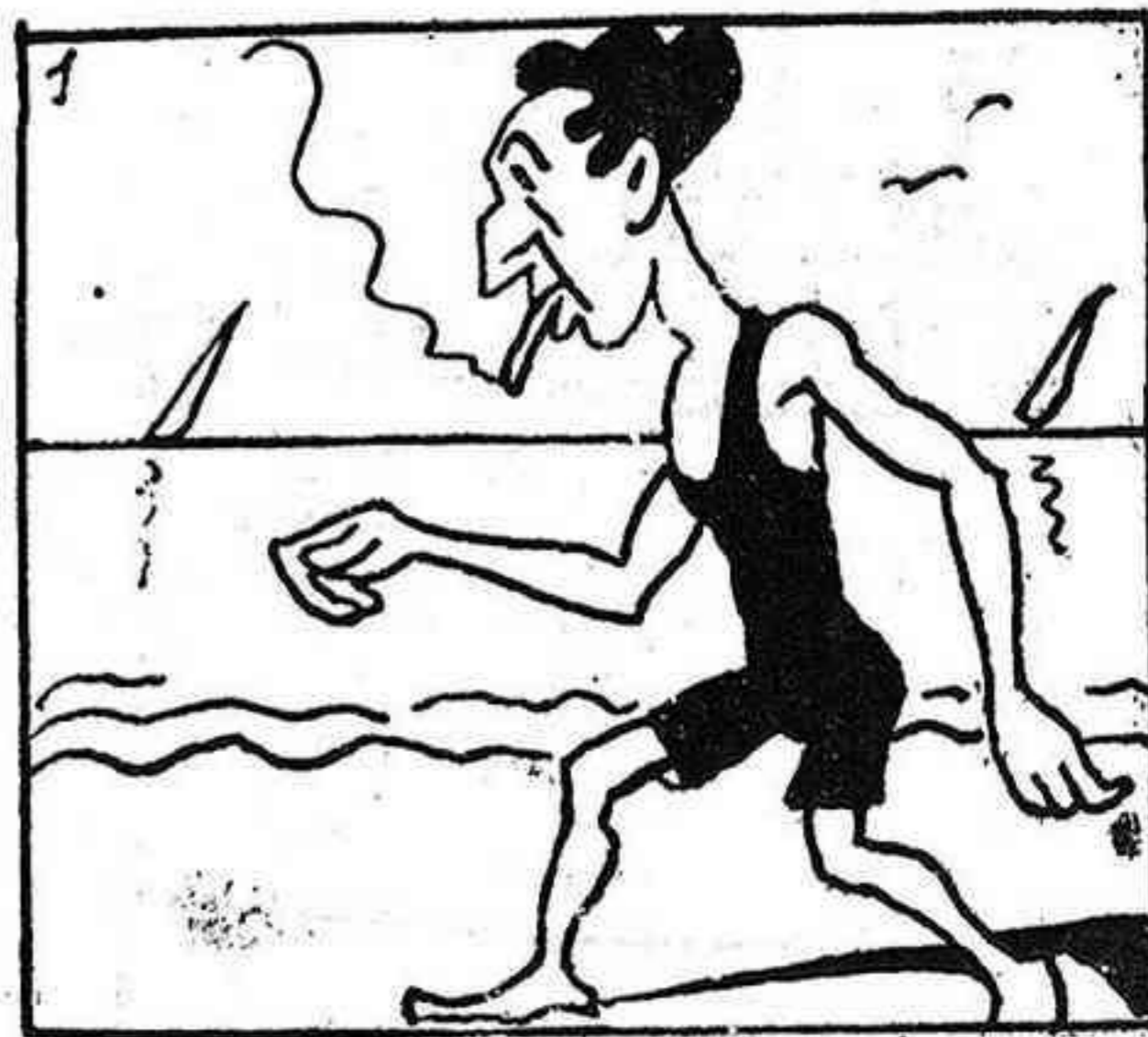
Va aixecar-se i se'n va anar decidit.

—En farà una de grossa... — digueren espantats els seus acompanyants.

L'Ametlla pregunta quelcom a un mosso del restaurant.

—Sí, senyor — li respongué aquest. —Es aquella porta del capdavant del corredor...

Rodolins de la setmana

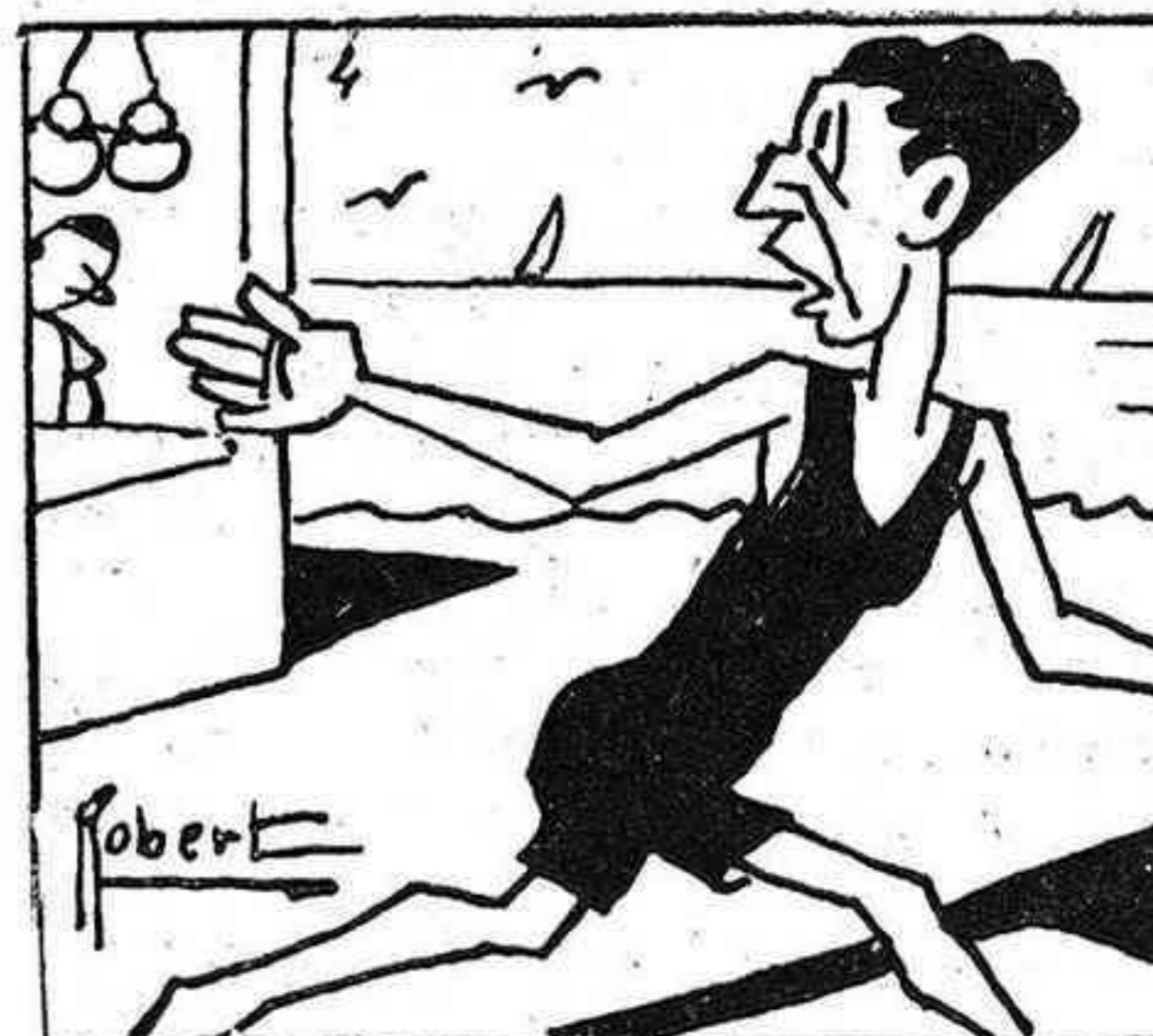
En aquest temps tots els anys en Peret va a prendre banys.

Com que no sap de nadar uns suros se'n va a llogar.

Aquí venen els apuros: s'h'n acacat tots els suros!

—Carbasses!... — diu indignat als exàmens me n'han dat.

En busca de la fortuna

- ¿I trigaràs molt temps a tornar?
 —¡Tan bon punt hagi fet fortuna!
 —Doncs noi, ja ens tornarem a veure a l'atre barri.

GLOSSARI

QUE TIRI QUI LI TOQUI

La qüestió de l'ordre públic, que tantes nicieses fa dir a grans i a xics, no es resol amb discursos, declaracions, anades amunt i avall ni amb plans traçats damunt del paper. Si penséssim amb l'«ou de Colom», ho arreglaríem de seguida.

Ara com ara, tenim dues forces armades: la dels pertorbadors de la tranquil·litat pública i de la vida pública, i de l'altra banda la dels endegadors oficials de l'ordre. Comencen la feina els pistolers amb l'èxit quasi assegurat i amb el gros aventatge de què «qui pega primer, pega dos cops». Després ve l'empatada espectacular, de film nord-americà, amb la consegüent mobilització de les camionetes d'assalt que corren rabent com si anessin a apagar foc. Total, res, i fins a una altra.

Els pertorbadors porten la iniciativa i escolleixen la víctima o l'avinentesa. Saben que ningú podrà dir-los res si no són els altres que

porten armes. Si sospitessin que de cada botiga o escaleta que es tanca quan hi ha avalot podrien sortir les set bales clàssiques que la llegenda diu que van sortir una vegada d'una escombra; si corressin el risc de topar-se amb una massa de ciutadans que els fessin els comptes, els «barcelonides» haurien de canviar d'ofici o de camp d'operacions.

El qui va tenir la idea de desarmar els ciutadans, pensant que així s'acabarien els pistolers i els atacadors, és digne de que li perpetuïn la memòria en sengles poms d'escaleta. En primer lloc, el qui demana permís d'armes, dona la cara i és probable de que en cent casos contra un, només en farà ús en cas de defensa o de legítima necessitat. Els professionals de la pistola no han hagut de menester mai que ningú els permetés la possessió d'armes i, per altra part, els fets demostren que tenen les que volen i quan les volen. En tenen tantes o més que la força pública i, molt sovint, de millor marca.

La solució està, doncs, a deixar armar a tothom qui ho sol·li-

citi i llavors ens veurem les cares. Els pistolers ja no podran especular amb la impunitat que els dona la indefensió dels ciutadans i l'arribada tardana i, per tant, ineficac de la policia.

A més, el pressupost, cada dia en augment, dels cosos armats, es reduiria d'una manera notable. Res de coses complicades, d'estratègies bèl·liques ni de pensar, com una facècia més, que un metge especialitzat en el joc de bales i en el ball de bastons pot acabar els atacadors amb receptes com acaba amb els malalts.

Si els que ataquen, traïdorament i amb la cara tapada, Barcelona, es trobessin a cada pas amb un ciutadà «possiblement» armat que els demostrés «pràcticament» que s'han acabat els divertiments de pólvora, haurien de dedicar-se al plaer pueril d'engegar coets i piulles.

El famós aforisme dels homeòpates: «Similia similibus curantur» pot, també, tenir aplicacions curatives contra el mal del terrorisme.

PANICAL.

Escenes del Port

L'ESCULLERA, LLOTJA DE LA DEMOCRACIA.

Fa dos diumenges va tenir lloc a l'escullera el concurs de pesquera amb canya. En cada bloc, en cada roca, un, dos, tres pescadors d'ambdós sexes, amb la canya suspesa sobre l'aigua i l'esguard fixe al tap que ha de donar-li el senyal.

El pobret *esparral* que pica ja és peix al cove, i el mateix si és l'esmentat peixet com el *burret*, el *serrà*, el *zard* o l'*escòrpora*...

EL BARRETINO

Era un pescador *d'aurades*, menut i cremat del sol: el pit enfonsat i els ulls voltats d'un cercle morat. Allí a l'escullera, en el tros conegut pel *martell* passava nit i dia, dormia damunt les pedres i el dia que la pesquera era dolenta o nul·la els zards, bon sentiment d'algun company de calada, feien que pogués enganyar el ventrell unes hores més.

Era tísic i respirava el iode del mar i el salitre cregut que *allò* l'havia de guarir.

I *allò*, el que va fer va ésser matar-lo.

Va morir assegut a la calada, al damunt d'aquell caixonet que li feia de seient, de cara al mar com si encara fos viu, esguardant de cua d'ull la *boieta* que li havia donat el darrer senyal.

La canya estava corba i balancejava de dalt a baix. En treure-la varen trobar-hi una *aurada* presa de l'ham. Va valer deu pessetes que varen servir per a comprar-li un ram de flors.

MARCUS REDONDO, PESCADOR

També el «divo» eminent és un fervent aficionat a la pesquera i els dies que té lliure per fer-ho el veu a bord de la *Gaviota* o la *Sirena* camí de l'escullera a la recerca del peixet aventurer que es deixi treure a sec.

No fa molt temps va caure a l'aigua per haver relliscat amb les algues d'un bloc.

En sortir del incident cantà amb veu potent:

¿Por qué, por qué temblar
si el cielo está sin nubes,
tranquila está la mar?

LA BARCA DE LA DOLORES

Aquesta *Dolores* no té res a veure amb la de Bretón. Això no vol dir que l'ambient de la barca no sia tan interessant com el de Calatayud. No, senyors.

Allò és la verdadera llotja de la democràcia. Allí en la taula llarga i en les laterals més petites es coneixen rics i pobres, vestits com el deport requereix, alguns d'ells descalços i en *maillot*, altres amb granota i barret de palla ample... Allí es solen trobar barrejats amb els senzills pescadors de canya, el «divo», l'escriptor, el comerciant acabalat i fins el marquès... Allí en Francesc Oliva juga a la *morra* amb el *Gueño* de la Barceloneta i en Pla, el fabricant de licors barceloní es juga a cara i creu el cigaló de rom amb el *Barber* que és el cirurgià de l'escullera, únic insubstituïble per a tractar picades d'*aranya* o d'*escòrpora* tan perilloses.

LA PESQUERA ES LA SALUT

Si peix no, la pesquera deportiva és salut, i més encara si es disposa d'una embarcació per endinsar-se mar endins a la recerca del *barat* que a toc d'alba entra a moles i menja com un desesperat. Hi ha aficionat que en pesca dues i tres arrobes que després mostra triom-

fant als pescadors professionals. Que ho digui si no l'*Amichatis*, el primer actor *Sierra*, en Giner i l'autor d'aquest article...

LA GENT DEL MAR, ES HONRADA.

Malgrat el que es vol suposar, enlloc es trobarà la gent tan honrada i desinteressada a l'ensem, que al mar.

Qualsevolga apur, la manca d'un efecte de pescar que en aquell moment no podeu anar a comprar, una mà que us ajudi a desenredar un *volantí*, un ham que se us ha quedat a fons... tot serà al moment proporcionat pel company que tingueu més a prop i fins si caieu al mar, no mancarà qui exposant la seva vida tracti de salvar la vostra.

EL SEXE FEMENI A L'ESCULLERA

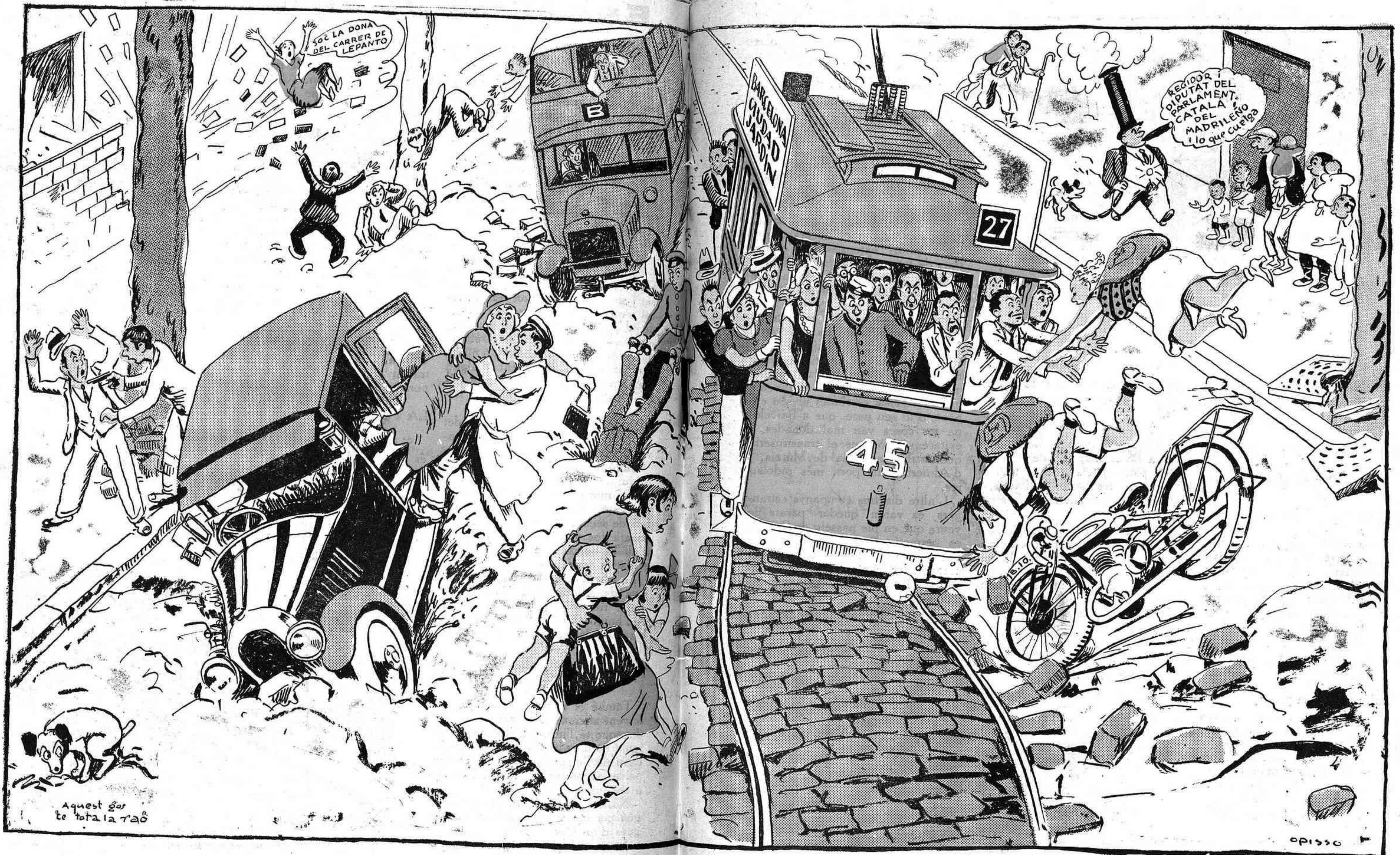
No cal dir que hi té digne i formosa representació, el mateix per part de les aficionades al deport que per les centes i fins milers que arriben amb *Sirenas* i *Gaviotas* a posar la nota de les seves rialles argentades que després llisquen pels blocs fent-los estremir joiosos amb el seu ressó. I fins n'hi ha que tenint per fons el Mediterrani blau el retallen amb la silueta graciosa vestida amb *maillot* cenyit.

DELMAR.

— Què li sembla: trobaré caça en aquest poble?
— Almenys trobarà mosques.

PERTANY A LA BIBLIOTECA

RETAULE BARCELONÍ

FOTOGRAVATS—BASTARD

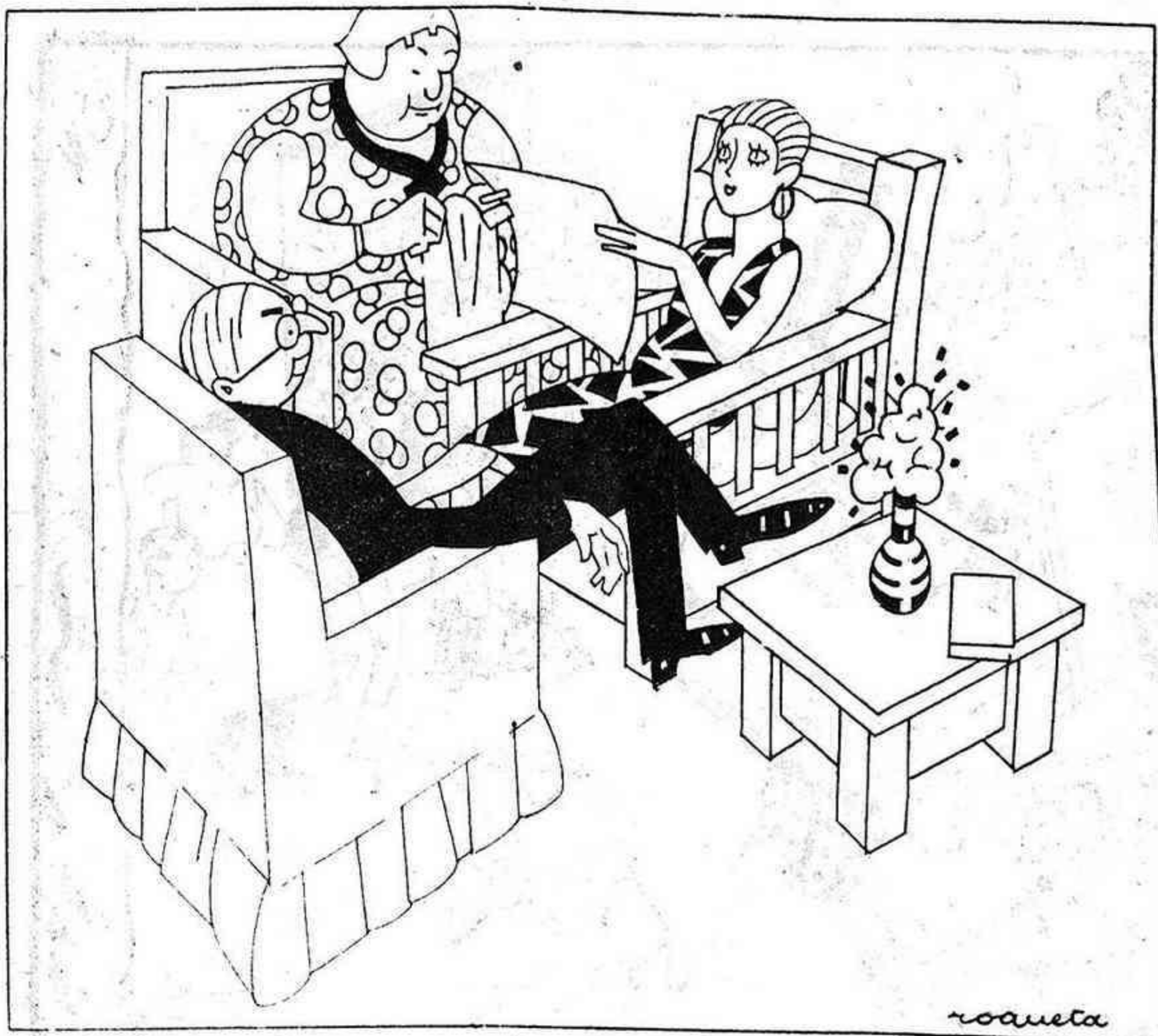
Els vells carrers de la ciutat,
els vells carrers de Barcelona
tenen per mi uns empedrats
que em fan passar ben mala estona.

Del Tibidabo fins als molls
no hi ha un carrer tal com Déu mana
és un vertader trenca-colls.
Oh dolça ciutat catalana

que tens un gran Ajuntament
ple de brigades adormides!
Què fa parada aquesta gent?
Per què no els engeguem a dida?

Els vells carrers de la ciutat,
els vells carrers de Barcelona
ja semblen, ben mal comparats,
els de Llofriu o els d'Ulldecona.

—Miri papà, el diari diu que els hospitals no reben donatius.
—Es que els diners els necessitem pers als nostres complets

Vuits i nous i cartes que no lliguen

LA UNIO DE LES ESQUERRRES

Francament, trobo que la Unió de les Esquerres, és una vergonya per a Espanya. Al cap de dos anys de República, el més natural seria que les Esquerres, ja estiguessin unides, i no s'hagués de parlar de front únic... d'unió...

Això, desenganyem-nos, vol dir que hi han molts monàrquics, i que ells ja estan perfectament units.

Aquest desgraciat procés de Madrid, n'és una bona prova.

L'impunitat en què viuen i actuen un sens fi de monàrquics, molts d'ells, ocupant pomposos càrrecs oficials, n'és una altra. La diversitat de publicacions absolutament antirepublicanes que insulten grollerament als homes de la República, no fan més que ratificar la meva opinió.

A les esglésies, a diari es fa obra antirepublicana, als col·legis catòlics s'educa als infants, al so de la Marxa reial.

Al Palau de Justícia... (xut! no en parlem, que encara ens denunciarien).

A l'Ajuntament, a la Generalitat (això a Barcelona, que de Madrid, no en parlem) els monàrquics hi despleguen les seves activitats, i fins obtenen remuneradors ascensos.

Jo crec que si es vol fer un front únic per a lluitar contra els enemics de la República, ha d'ésser començant a fer una bona espurgada de tot element que no sigui completament addicte al nou règim.

Fer, en una paraula, el que ells faran als cinc minuts d'haver

triomfat, si és que un dia poden apoderar-se del govern.

Altrament, tot són teories i agua calenta.

BARCELONA FA FASTIC

Sí senyors. Els nostres carrers esian en un estat deplorable, digne de Les Hurdes.

Quan els voldran arreglar, costarà una millonada.

Així, si algun dia aquestes famoses brigades municipals s'hi decideixen.

Per a acabar d'arreglar-ho, aquests carrers estan decorats amb un mostrari extensíssim d'esguerrats de totes menes, procedents de totes les províncies d'Espanya, que s'han pres seriosament allò de la conllevància.

Es impossible seure en una terrassa d'algun cafè. Es una verdadera cavalcada de la misèria.

Barcelonins, per favor, no doneu ni un cèntim als captaires. Es una mesura crudel potser... Però almenys aquests escriuran al seu cunyat, o al seu pare, que a Barcelona les coses van mal donades, i evitarem això, que el transmiseria que arriba cada dia de Múrcia, i d'Almeria, ens porti més pidolaires.

L'altre dia uns companys estrangers, es varen quedar parats de veure que en ple passeig de Gràcia, es permetia l'estada d'uns homes amb els braços tallats, i les cames caragolades, cantant una cançó macabra, i demanant almoina als passants.

Conllevància sí però no tanta. Es cert que entre Catalunya i Es-

—¿Que tornem a fer una "intencional"?

—Primer mirem si donen amnisties.

S. JAUME
 =
 Gran Festa
 que celebra
 el Comerç
 de Barcelona
 =
 Misses, Ofi-
 cis i altres
 combinacions
 =

panya hi ha d'haver enllaços... Però no hem de confondre. Perquè aleshores això, ja seria com el timo dels enllaços... ferroviaris.

L'HOSPITAL CLINIC

Es vergonyós!
 L'Hospital Clínic no marxa ni a trets.

Es una vergonya!
 Vegeu aquestes dades:

Barcelona amb un milió d'habitants, no compta més que amb 2,500 llits d'hospital.

A Barcelona sols hi han quatre hospitals.

París, amb quatre milions d'habitants, compta amb 32 hospitals...

Londres en té 26.

Colònia, amb una població igual que la de Barcelona, té 26 hospitals, i 6 d'aquests, són municipals.

Berlin, amb quatre milions d'habitants, compta amb 30 hospitals, dels quals 27 pertanyen a l'Ajuntament. El total de llits és de 37.000.

Zuric, amb menys de la meitat de la població de Barcelona, compta amb el mateix nombre de llits que nosaltres. (2,500 llits, per a 400,000 habitants). I no continuem la llista perquè no acabaríem mai.

Doncs bé; com dèiem en començar, això és una vergonya.

Menys banquets, menys col·leccions Plandiura, menys sous inútils, menys gratificacions escandaloses als alts càrrecs, menys enxufes per acontentar els amics dels qui remenen les cireres, i més bona

voluntat, per evitar espectacles denigrants com el que ara estem veient.

L'Hospital Clínic no pot viure? ¿I doncs què és allò que deien de què era arribada l'hora de demostrar l'amor als humils, l'hora de la democràcia, la de fer obra social i obrerista?

Vaja, senyors governants... no tirem massa la corda...

L'assumpte del Clínic s'ha de resoldre... No es recorden, senyors polítics, d'aquella frase que tant feren sonar quan les eleccions famoses: «El diner el treurem d'allà on es troba»?

Pero fa tant de temps, oi?, que dèieu això...

Un nou Centre Esquerrà

Dissabte passat, fou brillantment inaugurat l'Ateneu Esquerrà del Poble Sec. Aquesta entitat sembla disposada a realitzar una bona i profitosa tasca política, així com una ample i fecunda obra cultural.

Per diversos elements que la integren, i que són ben coneguts de casa nostra, podem augurar que aquests bons propòsits es realitzaran.

Desitgem, doncs, a aquest Ateneu, molts anys de vida, pel bé de Catalunya, de la República i de l'Esquerra.

roqueta

La diada de St. Jaume.

—I doncs, senyor Esteve, que fem festa?

—El de menys és la festa; la qüestió és sabotejar la República.

Charles

La Lliga no descansa

L'Esquerra: Ja pots sembrar, que jo no deixaré que grani ni un sol gra.

.....

Els contes de "L'Esquella"

ELS FILLS DEL SENYOR RAFART

El senyor Rafart és un home malcarat.

No hi pot fer més.

Tot li va malament. No fa negocis, no se li mor la dona, i té dos fills, que mengen com desesperats, i fan malbé pantalons i sabates que és un «cumentu».

El senyor Rafart entra a casa.

L'esposa amorosa li diu:

—Rafart... han vingut a cobrar el gas, l'electricitat, i el lloguer del pis... M'han preguntat quin dia ho podem pagar.

—I a mi què m'expliquen! que ho sé jo, quan podré pagar-los? que es pensen que sóc un profeta?

* * *

Rafart... Ves a donar una volta per el taller...—li diu la dona.

El senyor Rafart entra al taller. Se'n va al costat d'un dels seus obrers, i li diu:

—Mira noi—no em fa res que em facis la feina ben feta, però el que si et demano, és que almenys vagis de pressa...

* * *

El senyor Rafart es baralla amb tothom...

Mai no ha pogut estar d'acord amb ningú.

—Aquí, mano yo... (cridava un dia dins de la seva botiga). No vull que se'm contradigui. M'haveu de creure tots... sóc jo el que pago... Aquí no mana ningú més que jo...

—El senyor Rafart té raó—digué el seu contramestre.

—Ja ho veurem si tinc raó o no! —interrompí el senyor Rafart sempre en desacord amb tothom—. Això s'ha de discutir!

* * *

El senyor Rafart va al cafè.

—Què prendrà? — li preguntà el camarer.

—Un vermout.

—Amb sífó?

—Què n'ha de fer? és que li demano jo si vostè el pren o no amb sífó el vermout?

* * *

El senyor Rafart arribà a casa.

—Papà, papà—li criden les cria-

tures—la gateta ha tingut sis gats...

—Ja esteu anant a fer... p...—els diu el pare sempre malhumorat.

—Rafart...—li cridà la seva esposa...

* * *

Es el dia del sant del senyor Rafart. El nostre home està tot preocupat. Ha de pagar unes lletres i li falten 800 pessetes.

La senyora Rafart, ha vestit els nens i els ha arriçat, que fan fàstic de veure'ls.

Els dos porten un ram de flors, i agafats de la maneta, entren dins el despatx del seu terrible pare.

Aquest, està regirant factures, i no els ha vist entrar.

Allavors, l'Armando, el més gran, diu tot satisfet:

*Hoy que es tu santo patrón,
con fruición hemos venido...*

El pare els donà una ullada terrible.

—Anem Papitu, anem a fer p...— diu l'Armando al seu germanet adelantant-se al seu pare...

—La reixa al davant i la sogra al darrera, això és un negoci que em tocarà les de perdre!

TELO ENLAIRE

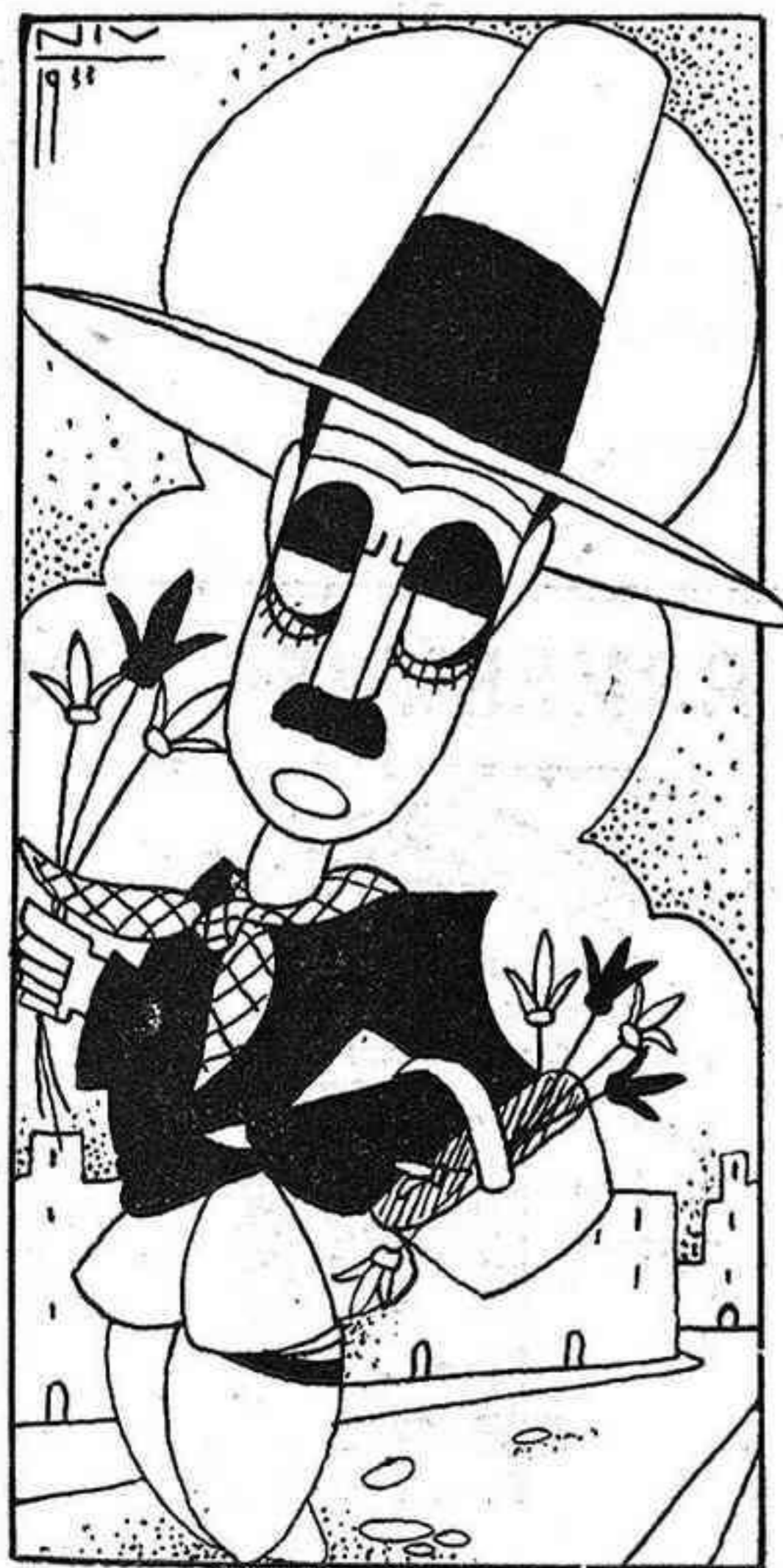
ROSER COSCOLLA

Cada vegada que oïm dir versos a la gentil Roser Coscolla fem la mateixa reflexió: ¿per què aquesta brillant actriu no ocuparà un lloc d'honor en el nostre teatre?

La contestació que ens fem és sempre la mateixa: perquè no tenim teatre!

Roser Coscolla hauria pogut brillar esplendorosament en un teatre de poetes. Té una sensibilitat i una aristocràcia agudíssimes. Les ha deixades marques en totes les seves interpretacions. Però això, actualment, no té cotització en el mercat teatral de Catalunya, i Roser Coscolla viu, voluntàriament, allunyada de les nostres escenes.

Entre les nostres actrius del moment, no n'hi ha cap que digui els versos com els diu Roser Coscolla. Els versos prenen d'ella música i la fan vibrar d'harmonia. Moltes vegades hem pogut precisar que el gest de Roser Coscolla era un vers i que el vers ens arribava amb una vibració viva i única de Roser Coscolla. Entre l'actriu i el vers hi ha una completa identificació. No sabem veure a Roser Coscolla fora d'un fons de ritmes col·laborats. El teatre d'imitació no és per a ella. Per a ella, el teatre de

En Maura el terrible.

Vaig triar un mal temps per anar al carrer, perquè amb aquest sol em surt fum del cap.

El que fan molts diputats

—¿Altra vegada per Madrid, senyor Tomeu?
—Vinc un cop cada mes a cobrar les mil de l'ala.

creació, d'esperit, d'heroïnes que perduren pel que tenen de somni i de irrealitat, les Julieta, les Jénica, més eternes que l'eternitat anotada de qualsevol tipus corrent. Roser Coscolla és l'actriu ideal del teatre dels poetes, el teatre que ha de tornar si s'ha de salvar el teatre.

Com tenen sabor, color i música els versos que Roser Coscolla esculleix per a dir!... Car hi ha un altre motiu per l'allunyament de Roser Coscolla del teatre present. Segons quines obres — les obres rocalloses de lèxic i malfargades de frases—l'actriu—que té bon gust i que té esperit—les troba d'un mastegar més amarg que la ruda... i les deixa al marge.

Senyalem Roser Coscolla com una de les grans realitats per a l'empresa de reedificar el nostre enrunat teatre.

TIVOLI

El barber, el fideuer, el betesifils, la llevadora i l'adroguer, ens recomanen insistentment anar a veure «Las Tentaciones», una revista que fan al Tívoli i que diuen que és millor que les altres.

—Aquesta revista li plaurà, senyor Work—ens diu un espectador de bona fe, espós amorosíssim de la portera de casa. —Es una revista molt ben presentada i que àdhuc ha agradat molt al senyor Tintorer, el gran crític de «Las Noticias».

¿Pesaran damunt de Work les suggestions de la llevadora, del barber, del betesifils, del fideuer i de l'espós de la portera i anirà al Tívoli a veure «Las Tentaciones»? Qui sap!

De moment, Work ja ha somniat, per referències, amb el quadre de «Les Bomberes», número «bomba» d'aquesta revista del Tívoli, tan diferent—segons diuen—de les altres, i tan ben presentada.

WORK

COMICS, AUTORS I EMPRESARIS

Revista al Còmic. I al Romea. I al Barcelona. I al Tívoli. I no sé si m'oblido d'algun altre teatre.

Revista madrilenya. Alonso i Guerrero a tot drap. Musiqueta ínfima per a cobrir les bajanades, les barroeries d'un llibre imbècil que fa tuf de *cocido* de casa de dispeses i de Valdepeñas del carrer Toledo.

Un estranger ens ha preguntat:

—I el teatre català?

Nosaltres hem respost callant.

* * *

L'altre dia, al Círcol Artístic hom celebrà una reunió per a la creació d'un grup que pogués actuar amb una certa eficàcia en bé del teatre català, que està passant una crisi de beneiteria i mercantilisme mal entès.

Cal agrair la bona voluntat dels que es preocupen per un avenir més digne del nostre teatre. I cal desitjar-los un bon èxit.

* * *

Ja ho veieu: Ara que tenim Estatut, ara que tenim reconeguts els nostres drets, ara que podem exterioritzar i enor-

462.—L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

gullir-nos dels nostres sentiments de catalanitat, ara no tenim teatre català.

* * *

Ramon Vinyes, avui. Millàs Raurell, ahir. I qui diu ahir diu la setmana passada, que és quan donàrem la nova.

Ramon Vinyes també escriu una sarsuela. Unicament així pot ennoblir-se el nostre teatre líric.

* * *

Per a ningú com per als autors madrilenys no fou Barcelona «archivo de la cortesía».

Perquè mireu que aguantem cada «madrilenyada»!... I a vegades—massa vegades—fins i tot les aplaudim!

* * *

Sembla que Alfons Roure, en vista del gran èxit obtingut amb *El tropesón de la reina*—durà cinc nits o cosa així, als cartells—se'n va a Madrid.

Li desitgem un bon viatge.

L'APUNTADOR

ESQUELLOTS

Els catalans — especialment els barcelonins—, tenim la sort de poder barregar les burles amb les processons, la qual cosa sempre és un consol.

Molts dels qui ens han volgut fer mal han tingut la desgràcia de que fossin balejats amb un nom que fa riure a les pedres i pel qual, qui ho diria! esdevindran immortals.

Sense parlar dels *Cabeza de Vaca* y

Becerra del Toro, de *Florián de Flores-tán* i de *Don Clodoaldo*, hem patit i rigut alhora, a *Don Severiano*, *Don Eraclio* (sense «h») i, darrerament, a *Don Jovino*.

Això sense comptar a *D.ª Urraca*, que de tant en tant ens ve a donar quatre copets... oratoris.

* * *

De les sessions radiades del nostre Municipi, aprenem que l'Ajuntament no té autoritat per a:

Adobar carrers i empedrats.

Posar un dic a la mendicitat abusiva i a la vagància.

Fer treballar les brigades municipals que la ciutat paga.

Procurar que els barcelonins tinguin llit a l'Hospital amb el mateix dret, quan menys, que els malalts que vénen de fora.

* * *

En canvi, sabem també, entre altres coses que «seria prolijo enumerar», com digué el clàssic, que les brigades són purament nominals i que només resulten efectives a l'hora de cobrar que, per als ciutadans, és la de pagar.

Ara bé; de tot això no diguem res, puix ens convertiríem en enemics de la República i de la Revolució.

Quina barra!

* * *

Usant el nom d'empleats i dependents d'unu popular establiment, s'anuncia una «corrida de toros» benèfica a profit dels Hospitals.

Provincianisme pur! Flamenquisme de tercera mà! Poca solta descordada! Hom es pregunta si ens trobem a Barcelona, l'any 1933, en règim autonòmic, o bé a Vitigudino de Abajo, quan *Fernando VII* *Uevaba paletó*.

A més de tot, ens sap greu perquè, a més del vedell, pot prendre mal algun cavall.

* * *

Com que cada dia que passa és un dia més i un dia menys, segons pel cantó que es miri, un any o l'altre hi hauran eleccions municipals.

Quan això vingui, caldrà demanar, encara que sigui de genolls, als partits que es presentin a la lluita, que facin un sacrifici i incloguin en llurs candidatures una quarta part de noms de persones intel·ligents i honestes.

Ja sabem que és demanar molt i no tots els partits poden arribar a tant; però, a la llarga, tot en surtirem guanyant.

* * *

Diàleg caçat al vol:

—Has vist «El Progreso» reformat?

—Es que encara es pot veure?

—Si de cas cuita abans no l'enterrin.

* * *

L'aurora boreal que en el temps de Maria Castanya va fer caure un governador, llueix ara amb una permanència totalment inofensiva.

Amb l'avenç de la perfumeria s'han perdut els colors naturals i les virtuts i febleses que hom els atribuïa.

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop de la Plaça de la República)

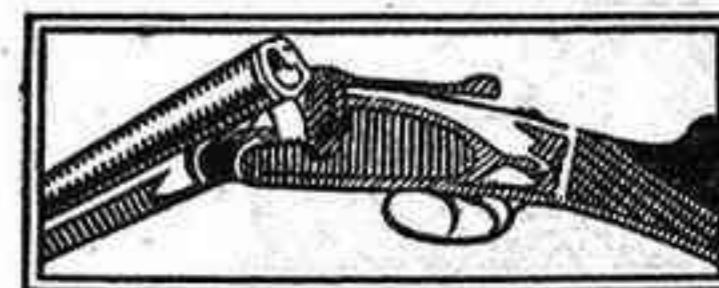
BARCELONA

Diners

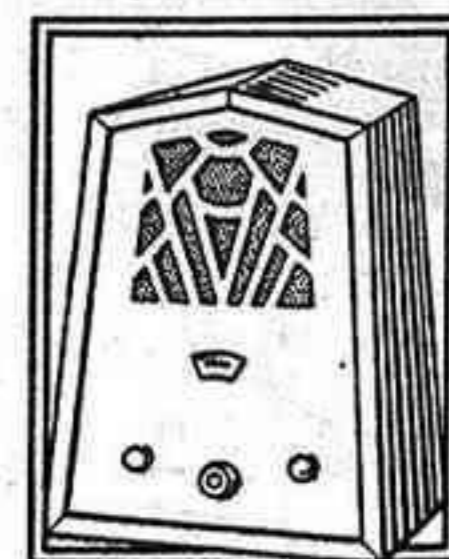
amb hipoteques, mercaderies,
automovils, etc.

Acudiu a CORSEGA, 240, Entl.

ARMERIA·RADIO

vender a plaça i al comptat

es
desitjen
agents

F. Bardó
Goya 11
Tel.
73497

Barcelona-Gràcia

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

CAFES DEL BRASIL

PER TOT ESPANYA

Exigiu els cafès del Brasil
Són els més fins i aromàtics

CASES BRASIL

BRACAFE

ANUNCIEU A

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

NEVERES

«GLACIAL»

PER A ESTABLIMENTS
I PER A US DOMESTIC

Sumament fredes, sòlides i pràctiques,
són econòmiques pels seus preus, la
seva poca despesa diària, gran utilitat
i perllongada durada

Grans models

a preus moderats

Models populars de

26 a 70 pessetes

Despesa diària, des de 10 cènts. Cons-
trucció i venda directa: Benet i Merca-
der, 26, al costat de l'estació de Gràcia
i del Teatre del Bosc

BA-TA-CLAN Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374
Tarda a les 3,30 :: Nit a les 9,30

Avui i dies següents: FORMIDABLES DEBUTS

Doratella - Bella Marujita - Guerrero - Conchita Mar-
tínez - Mary de Lis - Marina López - Maruja de Arce
Manolita Hongin. **TANI ZERJA**

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

Llibreria Espanyola - Rafel López

Rambla del Mig, 20,

Barcelona

Telèfon 20160

Dr. Adr. Napier

Contraconcepción y procreación consciente

(Todos los medios de evitar el embarazo)

Un tomo en 8.º, Ptas. 8

Dr. Karl Miller

El desnudismo integral y sus prácticas

CON 17 LÁMINAS FOTOGRÁFICAS

Precio: 3 ptas.

W. Fernández Flores

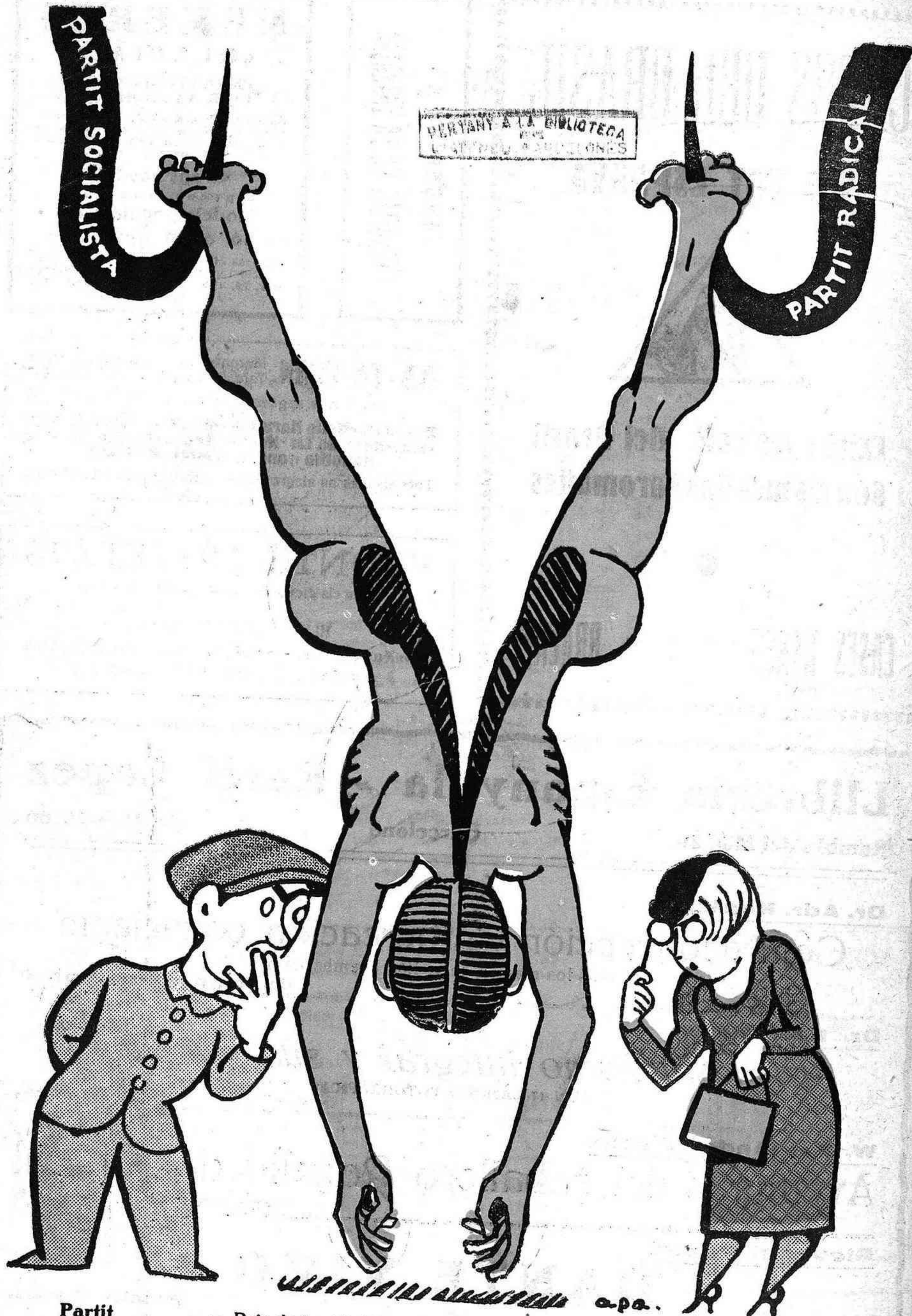
Aventuras del caballero Rogelio de Amaral

Un tomo en 8.º, ptas. 8

Giovanni Papini

DANTE VIVO

Precio: 8 ptas.

Partit

- Reis de la vida! Això deu ésser el judici de Salomó...!
- Sí, senyora; és el partit radical-socialista... per a servir-la.